

جزوه کمک آموزشی نکات درس مطالعات اجتماعی

فصل دوم

مقطع تحصیلی: دوره دوم ابتدایی

پایه: چهارم

تهیه و تنظیم: مرکز تحقیقات مهندسی ثمین

تمامی حقوق این اثر برای مرکز تحقیقات ثمین محفوظ می باشد.

Iranischool.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل دوم: شهر من، روستای من

درس ۵: زندگی در شهر و روستا

درس ۶: جهت های جغرافیایی

درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط های زندگی را مطالعه می کنند؟

زندگی در شهر و روستا

ویژگی های روستا

روستا کوچک تر از شهر است. جمعیت روستا از شهر کمتر است و در روستا اکثر مردم یکدیگر را می شناسند و باهم خویشاوند هستند. آب و هوای روستا پاکیزه است. اداره ی روستا به عهده ی شورای اسلامی روستا و دهیاری روستا است.

شغل اکثر روستاییان کشاورزی و باغ داری است و بعضی از آن ها به دام پروری و تولید صنایع دستی مانند: قالی و جاجیم مشغول اند. روستاییان با تولید محصولات کشاورزی برای خانواده ی خود و مردم دیگر غذا فراهم می کنند. مردم روستا خانه های ساده ی خود را در کنار مزرعه ها و باغ ها می سازند.

ویژگی های شهر

شهر بزرگ تر و پر جمعیت تر از روستاست. آلودگی و سر و صدا در شهر زیاد است. اداره ی شهر را **شهرداری** به عهده دارد و یکی از وظایف شهرداری، زیبا نگه داشتن شهر و حفظ پاکیزگی آن است.

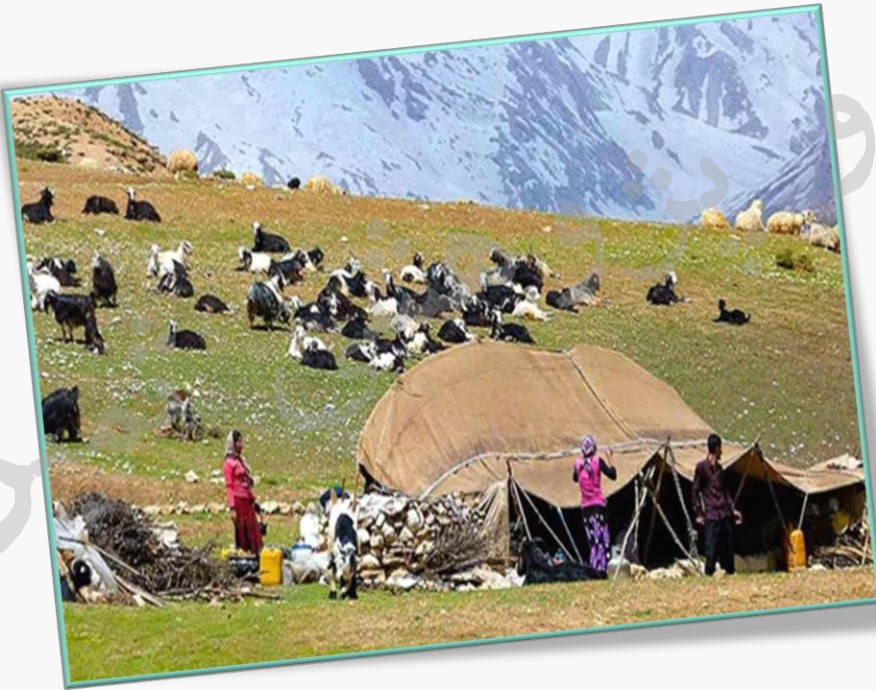

در شهرها فعالیت کشاورزی وجود ندارد و بیشتر شهرنشینان در کارخانه ها، مغازه ها و اداره ها کار می کنند. معمولاً اداره ها، فروشگاه ها، بیمارستان ها و دانشگاه ها در مرکز شهر و کارخانه ها و کارگاه ها در اطراف شهر قرار دارند.

ویژگی های زندگی عشایری

عده ی کمی از مردم کشور زندگی عشایری دارند. عشایر معمولاً با هم خویشاوند هستند. گوشت، لبنیات، گلیم و جاجیم از تولیدات عشایر است. شغل اصلی عشایر دامپروری است و برای چراندن دام ها از جایی به جای دیگر کوچ می کنند.

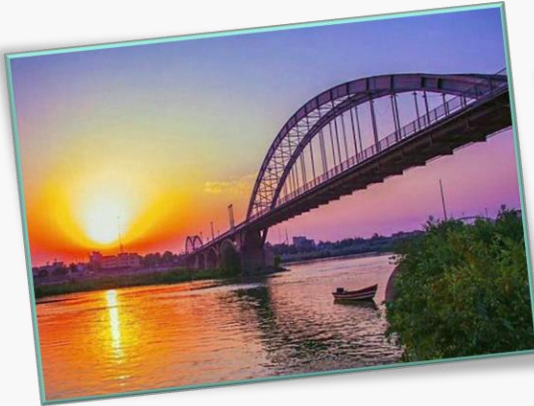

شهرهای بزرگ، شهرهایی هستند که بیش از یک میلیون نفر جمعیت دارند.
در این شهرها امکانات بیشتری مانند دانشگاه ها، بیمارستان ها، سینما ها، سالن های نمایش،
هتل ها و پارک های بزرگ وجود دارد اما زندگی در آنجا با مشکلات زیادی همراه است.

پر جمعیت ترین شهرهای ایران به ترتیب عبارت اند از:

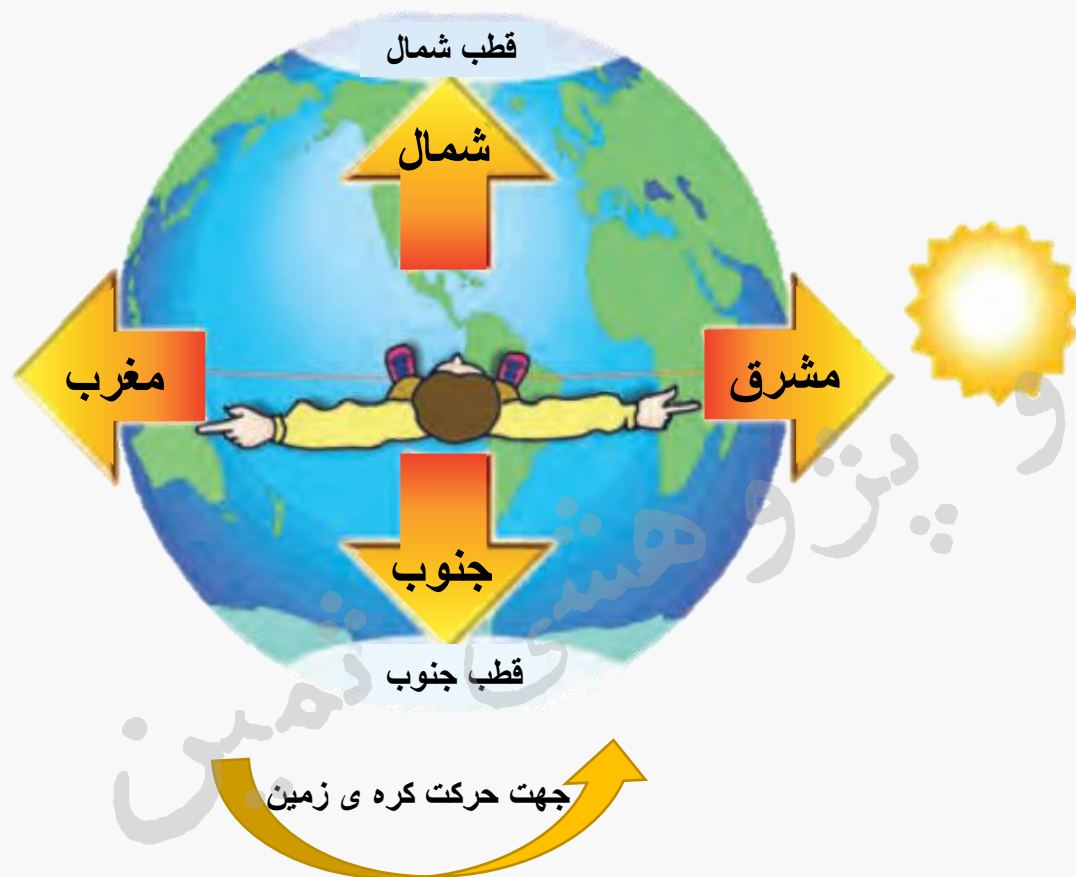
۱) تهران ۲) مشهد ۳) اصفهان ۴) کرج ۵) شیراز ۶) تبریز ۷) اهواز ۸) قم

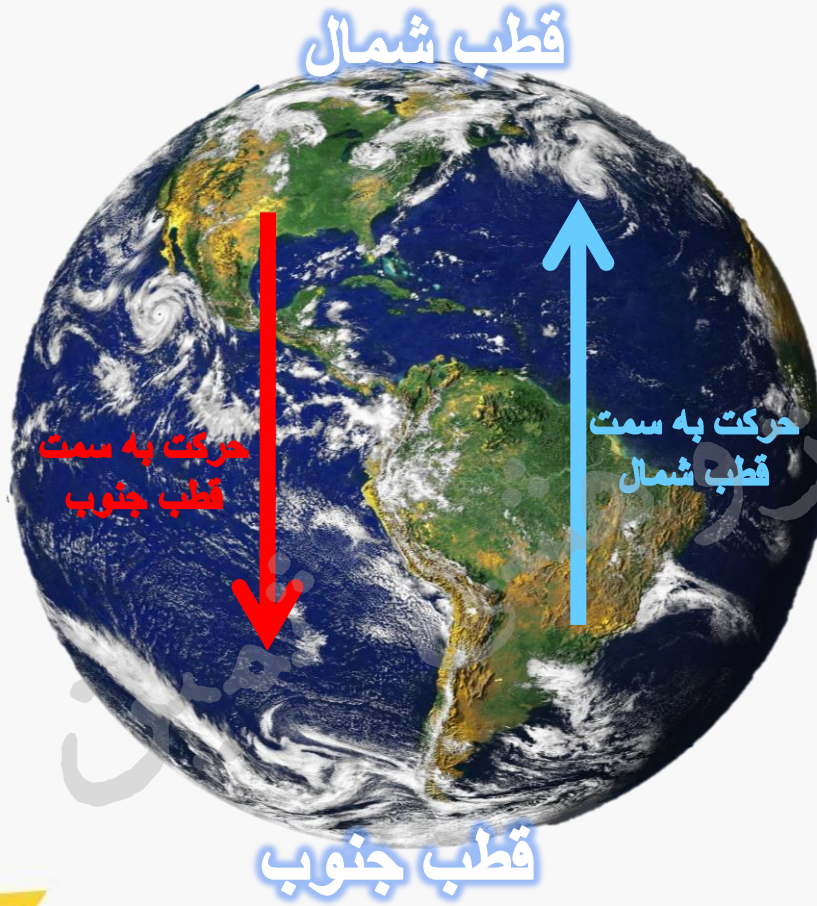
کشور را برای اداره ی بهتر و آسان تر به قسمت های مختلف تقسیم کردند. به هر یک از این قسمت ها استان می گویند. هر استان تعدادی شهر و روستا دارد. معمولاً بزرگ ترین و پرجمعیت ترین شهر هر استان، مرکز آن استان است که با انواع راه ها به شهرهای دور و نزدیک آن استان مربوط می شود.

جهت های جغرافیایی

اگر در یک صبح آفتابی، در حیاط خانه یا مدرسه
طوری بایستیم که دست راست ما به طرف
خورشید باشد، دست چپ ما به طرف مغرب، رو
به روی ما شمال و پشت سرمان جنوب است.

زمینی که ما روی آن زندگی می کنیم و شهرها و کشورها روی آن قرار دارند، کره ی بسیار بزرگی است که به آن کره ی زمین گفته می شود.

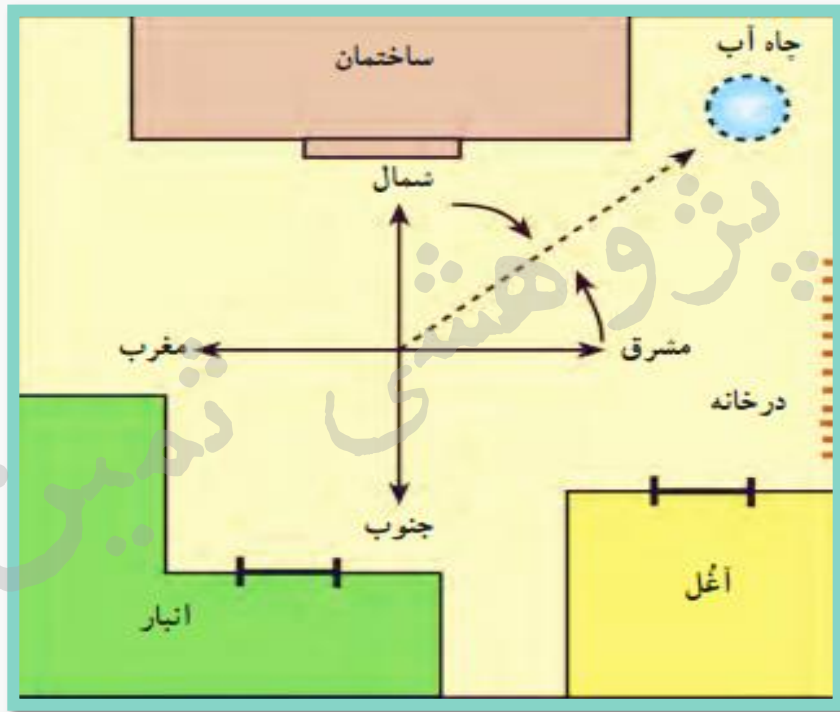

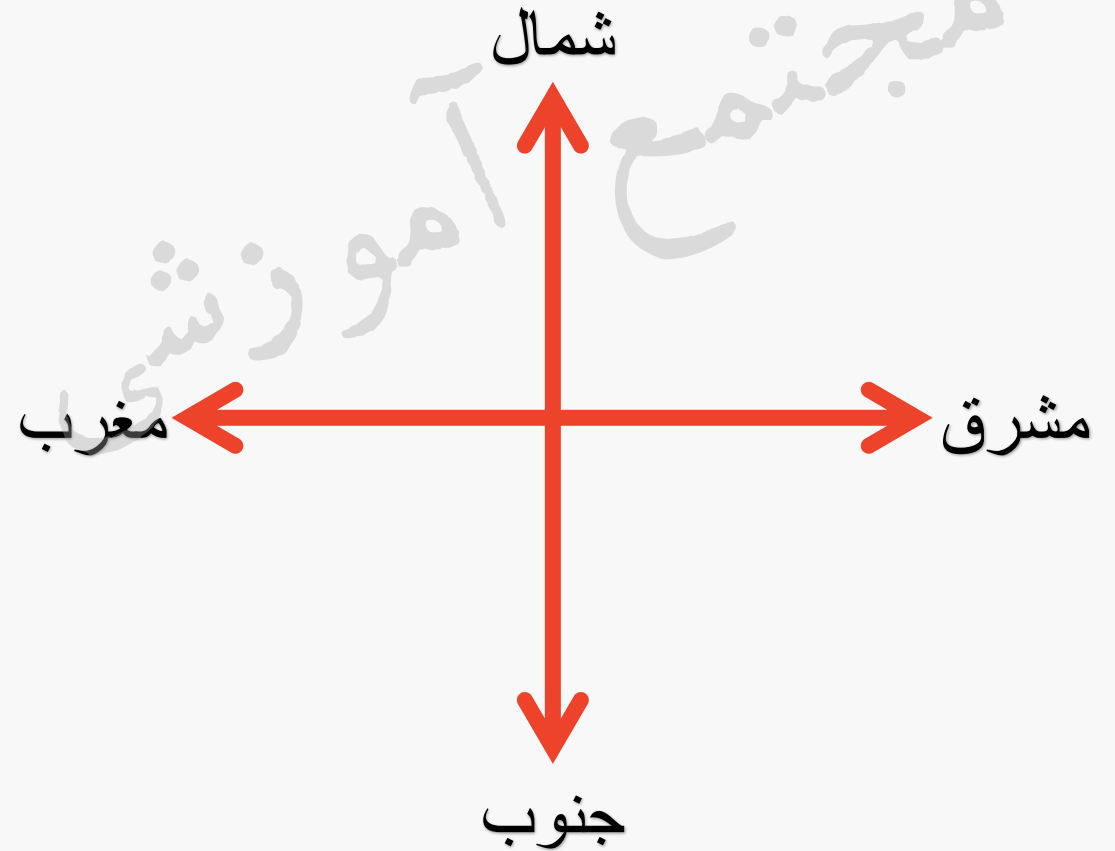
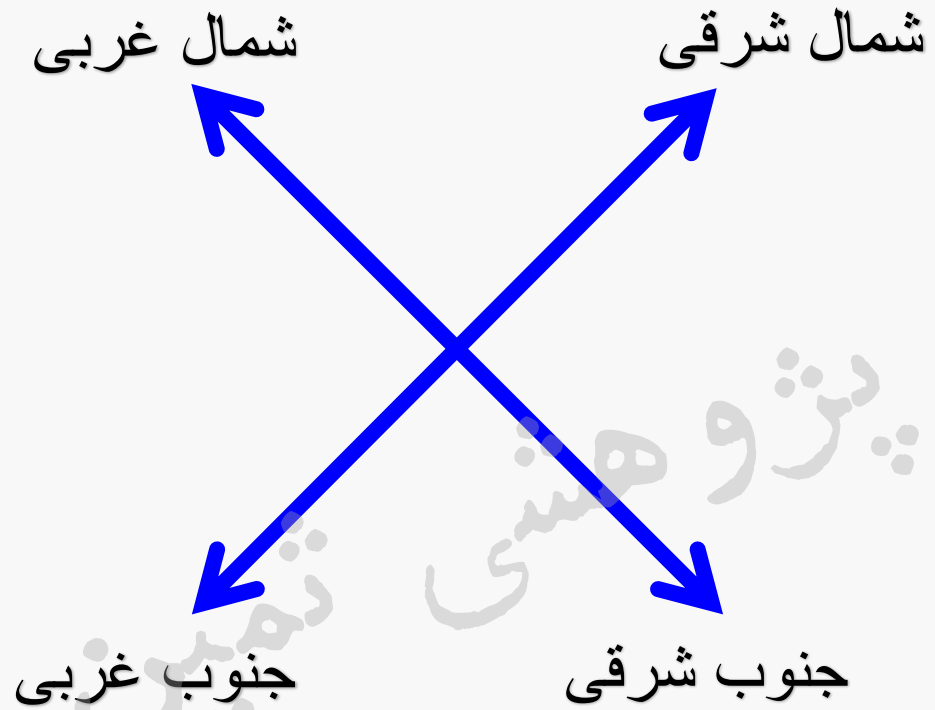
بالا ترین نقطه ای که روی کره می بینید، قطب شمال نام دارد. به پایین ترین نقطه ی زمین که رو به روی قطب شمال قرار دارد، قطب جنوب می گویند.

قطب نما وسیله ای است که جهت قطب شمال و جنوب زمین را نشان می دهد. قطب نما یک عقربه ی مغناطیسی (آهن ربایی) دارد که نوک رنگی آن همیشه در جهت شمال قرار می گیرد.

همه ی مکان ها به طور دقیق در جهت های اصلی قرار نگرفته اند؛ برای مثال، در شکل رو به رویک خانه ی روستایی را می بینید که در آن چاه آب بین شمال و شرق – یعنی در جهت شمال شرقی – قرار دارد. به این جهت، جهت فرعی می گویند.

جغرافی دانان چگونه محیط های زندگی را مطالعه می کنند؟

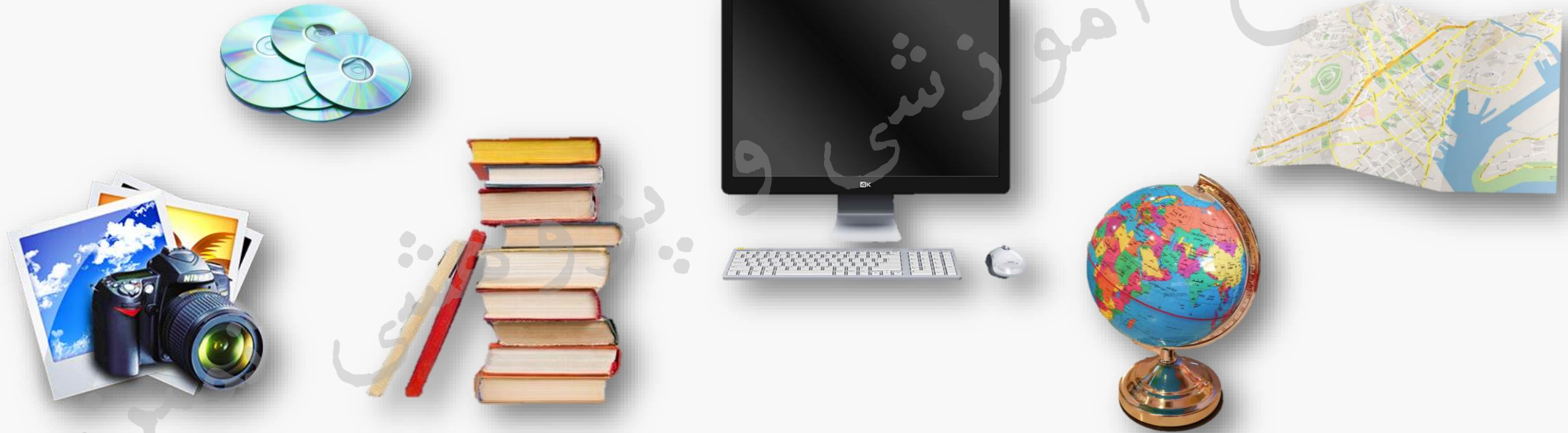
یکی از راه های شناخت محیط زندگی خود و دیگران استفاده از دانش جغرافیاست. وقتی شما مشغول تحقیق درباره ی شهر یا روستا ی محلّ زندگی تان هستید، در واقع از دانش جغرافیا استفاده می کنید. دانش جغرافیا به ما کمک می کند که محیط زندگی خود و محیط های دیگر را بشناسیم و از چگونگی زندگی مردم در مکان های مختلف آگاه شویم.

جغرافی دان کسی است که مکان های مختلف و زندگی مردم در این مکان ها را مطالعه می کند. جغرافی دان ها از محیط های مختلف بازدید می کنند و می کوشند همه چیز را به خوبی مشاهده کنند. آنها همچنین کتاب هایی را که درباره ی محیط ها و موضوع های جغرافیایی نوشته شده اند، مطالعه می کنند. جغرافی دان ها همچنین برای حل مشکلات زندگی مردم در محیط های مختلف پیشنهاد هایی می دهند.

بعضی از وسایلی که جغرافی دان ها در کارهایشان از آن استفاده می کنند عبارت است از:
نقشه / کره ی جغرافیایی / رایانه / لوح فشرده / عکس و فیلم

در جغرافیا، نقشه مهمترین وسیله ی مطالعه است.

پایان فصل دوم